

DOMSTOL ADMINISTRASJONEN

Justis- og beredskapsdepartementet,
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Deres ref

Vår ref. 201400211-2

Saksbehandler Robert Envik

Dato 01.09.14

Høring – NOU 2014: 1 Ny arvelov

Domstoladministrasjonen viser til Justisdepartementets høringsbrev og fristen for høringsuttalelse satt til 1. september 2014.

Forslaget til ny arvelov er i hovedsak regulering av et utpreget privatrettslig område, med begrensede konsekvenser av økonomisk og administrativ art for det offentlige, herunder domstolene. Ny lovgivning kan imidlertid generere økt sakstilgang, ved at det materielt skapes nye regler og tilhørende problemstillinger som vil trenge sin rettslige avklaring i domstolene. En slik effekt av den foreslåtte, nye arveloven antas å være begrenset - og vil dessuten formentlig være mest uttalt i den første tiden etter ikrafttreden.

Domstoladministrasjonen vil i denne høringsuttalelsen ikke kommentere forslag til materielle enkeltbestemmelser i særlig grad. Vårt fokus har vært på de deler av forslaget som har betydning for domstolenes arbeid.

Forslaget til ny arvelov § 34 om notartestament innebærer at tingrettene tillegges nye oppgaver. Oppgavene er av ikke-dømmende karakter, ved at domstolene som notarius publicus, skal bekrefte testators underskrift eller vedkjennelse. Videre skal domstolen vurdere om testator er "ved sans og samling". Denne siste oppgaven innebærer en vurdering av testators psykiske helsetilstand som Domstoladministrasjonen vanskelig kan se at de domstolansatte har særlige kvalifikasjoner for, jf. at ny § 34 tredje ledd oppstiller en bevisbyrderegulering. Påtegningen av retten om (bl.a.) testators habilitet skal legges til grunn om ikke «særlige forhold gir grunn til å tvile på innholdet i påtegningen». En slik

bevisbyrderregel er ikke foreslått ved ordinær bekreftelse av to vitner, selv om dette gjerne er personer som har langt bedre forutsetninger for å vurdere testators psykiske helsetilstand, ved at de har hatt en relasjon eller kjent til vedkommende over tid.

Domstolens ansatte vil regulært møte testator i noen minutter i forbindelse med denne type forretninger. Vi kan ikke se at det er drøftet i forslaget hvor grundige undersøkelser som forutsettes gjennomført av tingretten ved disse forretningene.

Forslaget om tingrettens rolle ved notartestamenter har dessuten mer prinsipielle sider. Domstoladministrasjonen har over tid hatt fokus på å reddykke domstolenes virksomhet i retning av de rent dømmende oppgaver. Vi viser i denne sammenhengen til vårt brev til Justisdepartementet av 13. mars d.å., om overføring av oppgaver fra domstolene til kommunene. Også ved den anledning ble det pekt spesielt på forslaget om notartestamenter, som en oppgave som bør overføres kommunene. En annen side av forslaget er at tingrettene kan komme i en tillits- og habilitetsmessig utfordrende situasjon om det senere oppstår tvist om et testament, hvor testators habilitet er bekreftet av en dommer eller saksbehandler i tingretten.

Domstoladministrasjonen mener forslaget om notartestamenter i ny arvelov burde vært drøftet i en større og prinsipiell sammenheng.

Med hilsen

Solveig Moen
avdelingsdirektør

Robert Envik
seniorrådgiver

(Sign.)

Dette brevet er godkjent elektronisk i Domstoladministrasjonen og har derfor ingen signatur.